

Vergaderjaar 2014–2015

32 813

Kabinetsaanpak Klimaatbeleid op weg naar 2020

Nr. 96

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 oktober 2014

Met deze brief informeer ik uw Kamer mede namens de Minister-President en de Staatssecretaris van Economische Zaken over de uitkomsten van de klimaattop van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, Ban Ki-moon, die op 23 september 2014 plaatsvond in New York, Verenigde Staten.

Voor de eerste keer sinds de klimaattop in Kopenhagen in 2009 stond het onderwerp klimaat voor regeringsleiders en staatshoofden weer prominent op de agenda. Meer dan 100 regeringsleiders en staatshoofden en 800 CEOs van bedrijven, leiders van NGOs, lokale overheden en internationale organisaties namen deel aan de top. Op uitnodiging van de Secretaris-Generaal gaven zij hun visie op hetgeen nodig is om tot koolstofarme economische groei te komen en kondigden op een aantal thema's acties aan om klimaatmaatregelen bevorderen, waaronder vermindering van de uitstoot, mobiliseren van financiering, beprijzen van koolstof, versterken van klimaatweerbaarheid en samenwerking in nieuwe coalities.

De klimaattop maakt geen onderdeel uit van het officiële onderhandelingsproces richting een nieuw mondiaal klimaatakkoord in Parijs in 2015. Het doel was om de internationale gemeenschap te bewegen ambitie te tonen en hun klimaatacties aan te kondigen, om zo op weg naar Parijs een politieke impuls te geven aan de onderhandelingen.

De opzet van de top sloot daarmee uitstekend aan bij de Nederlandse visie over het belang van participatie van alle landen in een nieuw akkoord en van samenwerking met niet-statelijke actoren zoals bedrijven, regionale en lokale overheden en maatschappelijke organisaties voor innovatie en de koppeling van klimaatacties aan groene groei. Nederland streeft naar een ambitieus, flexibel en dynamisch klimaatakkoord waar

iedereen aan meedoet. Alleen als alle landen meedoen is het mogelijk om klimaatverandering tot twee graden te beperken.

Namens het Koninkrijk namen Minister-President Rutte, Minister-President Eman van Aruba, Staatssecretaris Mansveld en Staatssecretaris Dijkema deel en als rapporteur voor de Tweede Kamer mevrouw Van Veldhoven.

De inbreng van het kabinet vond plaats op basis van de brief van 26 september (Kamerstuk 32 813, nr. 94) over de Nederlandse inzet tijdens deze klimaatop. In lijn daarmee heeft Nederland de klimaatambities voor 2020 en de periode daarna toegelicht. Nederland wees daarbij op het belang van koolstofbeprijzing en de samenwerking met niet-statelijke actoren, zoals het bedrijfsleven, lokale overheden en maatschappelijke organisaties. Daarnaast kondigde Nederland aan bij te zullen dragen aan het Groene Klimaatfonds.

Tijdens de top zijn diverse internationale samenwerkingsinitiatieven gelanceerd, o.a. gericht op het mobiliseren van financiering, klimaat-slimme landbouw, tegengaan van ontbossing, duurzaam transport, energiebesparing en duurzame energie, het vergroten van de weerbaarheid tegen klimaatverandering en nieuwe klimaatinitiatieven van steden en regio's. Bij vrijwel alle thema's was Nederland en het Nederlandse bedrijfsleven goed vertegenwoordigd. Dit geldt zeker op die onderwerpen waar Nederland internationaal een sterke reputatie heeft.

Klimaat-slimme landbouw

Gezien de Nederlandse voortrekkersrol met de Wereldbank en de FAO op het gebied van klimaat-slimme landbouw, trad Minister-President Rutte tijdens de top op als covoorzitter van de Action Area landbouw. Nederland presenteerde daar namens de verschillende partners de Global Alliance for Climate Smart Agriculture (hierna: Alliance). De Alliance is een actiegerichte coalitie van meer dan 100 partners: zowel overheden en internationale organisaties als bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. De Alliance ondersteunt en stimuleert innovatieve en effectieve publiek-private partnerschappen om klimaat-slimme landbouw in de praktijk brengen. Door concrete samenwerking, kennisverspreiding en het delen van best practices steunt de Alliance de partners bij de transformatie richting klimaat-slimme landbouwpraktijken. Doel is om 500 miljoen boeren te helpen om klimaat-slimme landbouwpraktijken te implementeren bijvoorbeeld door hen te trainen in duurzame teeltmethoden die beter bestand zijn tegen droogten en ziekten. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het realiseren van voedselzekerheid en het duurzaam voeden van 9 miljard mensen in 2050.

De Global Alliance for Climate Smart Agriculture is voortgekomen uit de conferentie over Landbouw, Klimaatverandering en Voedselzekerheid in Den Haag in 2010 en de twee succesvolle vervolgconferenties in Hanoi (Vietnam) en Johannesburg (Zuid-Afrika). Daarmee heeft de aanpak van klimaat-slimme landbouw met zijn «triple win» van hogere productiviteit, meer weerbaarheid tegen klimaatverandering en minder uitstoot van broeikasgassen internationaal erkenning gekregen.

Nederland draagt zelf substantieel bij aan de vorming van partnerschappen binnen de Alliance. Zo werkt Nederland samen met de Clinton Foundation aan projecten in Tanzania, Malawi en Rwanda. Ook heeft Nederland een partnerschap met de Alliance for a Green Revolution in Africa (AGRA) voor de ondersteuning van boeren in diverse Afrikaanse bij de toepassing van klimaat-slimme landbouw. Bilateraal heeft Nederland

samenwerkingsprogramma's rond klimaatslimme landbouw in onder andere Ethiopië, Vietnam en Myanmar.

Overige initiatieven

In het Resilient Cities Initiatief gericht op het vergroten van de weerbaarheid van steden tegen klimaatverandering zal Nederland bijdragen aan de ontwikkeling van een kennisplatform om vragen van steden en expertise uit de publieke en private sector bij elkaar te brengen. In het Green Freight Action Plan zal Nederland met de transportsector samenwerken aan het delen van kennis over slimme technische- en logistieke oplossingen om de ontwikkeling naar groen vrachtverkeer te stimuleren, wat bijdraagt aan klimaat en verbetering van de luchtkwaliteit.

Ook in initiatieven ter voorkoming van ontbossing, vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en roet door de industrie en energiebesparing en duurzame energie levert Nederland of het Nederlands bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties een bijdrage. In dit kader is ook vermeldenswaardig dat aan Amsterdam aan de vooravond van de klimaatop de Climate Leadership Award van het stedennetwerk C40 is uitgereikt. Amsterdam ontving de prijs voor het innovatieve karakter van het Amsterdam Investeringsfonds (AIF), dat bijdraagt aan projecten gericht op het terugbrengen van CO₂-uitstoot, een verlaging van de energierekening van burgers en bedrijven en een gezonde leefomgeving. Het is juist dit soort praktijkvoorbeelden die anderen kunnen inspireren en helpen om te laten zien hoe klimaatactie en groene groei samen gaan.

Vanuit het Nederlandse bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties namen o.a. de CEOs van Unilever en DSM en vertegenwoordigers van Philips en het Rode Kruis deel aan de klimaatop. Een uitgebreide samenvatting van de uitkomsten van de klimaatop is bijgesloten in de bijlage.

Appreciatie

Het kabinet acht de klimaatop geslaagd in zijn opzet, o.a. vanwege de grote deelname van politieke leiders, de brede overeenstemming over het belang en de kansen van klimaatbeleid en het grote aantal nieuwe internationale samenwerkingsinitiatieven, van nationale en lokale overheden met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Vrijwel alle wereldleiders onderstreepten nogmaals de ambitie om de gemiddelde temperatuurstijging tot minder dan twee graden te beperken, de urgentie om tot actie te komen om broeikasgasemissies te verminderen en de weerbaarheid tegen klimaatverandering te versterken. President Obama wees op de bijzondere verantwoordelijkheid van China en de VS om – als grootste vervuilers – leiderschap te tonen. De meeste leiders bevestigden de wil om in 2015 in Parijs tot een klimaatakkoord te komen en hun nationaal bepaalde bijdragen volgens afspraak in het eerste kwartaal van 2015 of eerder in te dienen. Veel leiders onderstreepten het belang van samenwerking en de kansen die er zijn om klimaatmaatregelen te combineren met economische groei. Deze boodschappen passen goed in de Nederlandse visie voor een nieuw klimaatakkoord.

De financiële toezeggingen van een aantal landen en de private sector zijn een teken dat stappen worden gezet de klimaatinvesteringen in ontwikkelingslanden in lijn met de afspraken in Kopenhagen in 2009 op te schalen.

De internationale samenwerkingsinitiatieven, gericht op klimaatactie, tonen aan hoe op diverse terreinen klimaat en duurzaamheid passen in de bedrijfsstrategie van industrie of deze juist versterken en daarmee bijdragen aan groene groei. Dit soort internationale klimaatcoalities helpen om de ambitie te verhogen. We hebben ze nodig op weg naar een mondiaal klimaatakkoord in Parijs.

Tot slot

De aangekondigde ambities en acties en de gepresenteerde samenwerkingsinitiatieven van de klimaatop stemmen hoopvol. Het is van belang dat klimaat weer op de agenda van de wereldleiders staat. Dit is een duidelijk signaal in antwoord op de steeds groter wordende roep om klimaatactie. Van het bedrijfsleven dat klimaatactie steeds meer ziet als een kans en niets doen als een bedreiging die tot grote kosten zal leiden en vraagt daarom om lange termijn zekerheid. Van steden die in toenevende mate onderhevig zijn aan de gevolgen van klimaatverandering. En van de 500.000 burgers die deelnamen aan de klimaatmars aan de vooravond van de top.

De klimaatop stemt hoopvol voor de onderhandelingen in de komende anderhalf jaar, alhoewel op weg naar Parijs nog veel verschil van inzicht valt overbruggen. Wat de positieve energie tijdens de top betekent voor de onderhandelingen, zal in december tijdens de klimaatconferentie in Lima, Peru, duidelijker worden. Over de Nederlandse inzet tijdens de klimaatonderhandelingen in Lima, zal ik uw Kamer binnenkort per brief nader informeren. Het is zaak de positieve signalen en het gevoel van urgentie vast te houden en mee te nemen als basis voor de verdere uitwerking van het akkoord.

Ik ben dan ook blij met de aankondiging van voorzitter Kutesa van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties dat, om het politieke momentum vast te houden, in juni 2015, halverwege Lima en Parijs, een high level bijeenkomst over klimaat wordt georganiseerd.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld